

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๘ เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายแต่ง คงทน

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ บ้านเลขที่ ๑๓ หมู่ที่ ๒ ตำบลช้าง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

โทรศัพท์ ๐๙๙ - ๔๑๒๕๓๕๔ Facebook แต่ง คงทน Line ๐๙๙-๔๑๒๕๓๕๔

เกิด พ.ศ. ๒๕๔๑ ปัจจุบันอายุ ๒๗ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สถาบันการศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอเวียงสา

คณะ/สาขาวิชา พื้นฐานระดับประถมศึกษา

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๒๑๙,๒๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๗

ภาพถ่าย ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ลำไย

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ พื้นที่ ๑๔ ไร่ ๑ งาน ๘๓ ตารางวา ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ พื้นที่ ๕ ไร่ ปลุกไม้ผล ได้แก่ ลำไยสายพันธุ์อิตอที่ให้ผลผลิตแล้ว ปลุกมาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๓๖ มีการปลูกแบบผสมผสาน กับทุเรียนหมอนทองที่ยังไม่ได้ผลผลิต และทำสวนผักแซมส่วนลำไย เป็นกระเทียมและพริกจินดา ทำหลังจากเก็บเกี่ยวและตัดแต่งกิ่งลำไยเสร็จเรียบร้อยแล้ว

ส่วนที่ ๒ พื้นที่ ๔ ไร่ ปลุกข้าว ได้แก่ ข้าวนาปรัง ปลุกข้าวสันปาดอง ๑ และข้าวนาปี ปลุกข้าวนาน ๕๔ เพื่อบริโภคภายในครัวเรือน ส่วนที่เหลือจากบริโภคจำหน่ายให้กับสหกรณ์เกษตรเวียงสา จำกัด

ส่วนที่ ๓ พื้นที่ ๕ ไร่ ๘๓ ตารางวา เลี้ยงสัตว์ ได้แก่ ไก่พันธุ์เนื้อ และมีบ่อปลาขนาด ๔ ไร่ เพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้ในการทำการเกษตร เลี้ยงปลานิล ปลาตะเพียน ปลาไน ปลายี่สก และปลานวลจันทร์เพื่อบริโภคภายในครัวเรือน

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๔ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานการเรียนรู้ที่ : ๑ การลดต้นทุนการผลิตโดยการใช้ปุ๋ยลดต้นทุน การผลิตปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยชีวภาพ ตลอดจนการใช้สารชีวภัณฑ์

ฐานการเรียนรู้ที่ : ๒ การเพิ่มผลผลิตสินค้าเกษตร โดยการผลิตลำไยโดยนำเทคโนโลยีการตัดแต่งกิ่งและเทคโนโลยีการห่มดินมาใช้ในพื้นที่ และการปลูกพืชแบบผสมผสานในแปลง เพื่อให้มีรายได้ตลอดทั้งปี

ฐานการเรียนรู้ที่ : ๓ การจัดการผลผลิต การวางแผนการผลิต ฤดูกาลผลิต ปฏิทินการปลูกพืช และการจัดการบัญชีฟาร์ม

ฐานการเรียนรู้ที่ : ๔ การตลาด จะเน้นตลาดในท้องถิ่น เน้นการผลิตแบบปลอดภัย

๔.หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน.....๔.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑หลักสูตรหลัก จำนวน๑..... หลักสูตร ประกอบด้วย

การผลิตปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยชีวภาพ น้ำหมักสมุนไพรไล่แมลงและสารชีวภัณฑ์ไว้ใช้เองเพื่อลดต้นทุนการผลิต เพื่อให้เกษตรกรได้ให้ความสำคัญกับการลดต้นทุนการผลิตด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่น นำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๔.๒หลักสูตรบังคับ จำนวน๑..... หลักสูตร ประกอบด้วย

การผลิตลำไยโดยนำเทคโนโลยีการตัดแต่งกิ่งและเทคโนโลยีการห่มดินมาใช้ในพื้นที่ มีการตัดแต่งกิ่งแบบผ่าซีกหาย เพื่อเพิ่มผลผลิตลำไยและการจัดการศัตรูพืชโรคแมลงได้ทั่วถึง พร้อมทั้งสะดวกต่อการเก็บเกี่ยว และมีการนำเทคโนโลยีการห่มดินมาใช้โดยนำกิ่งลำไยหรือใบลำไยที่ร่วงแล้วมาคลุมไว้บริเวณโคนต้นลำไยเพื่อรักษาความชื้นในดินและเพื่อเป็นปุ๋ยทางดินให้กับลำไย

๔.๓หลักสูตรเสริม จำนวน๓..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๓.๑. การปลูกพืชแบบผสมผสาน การวางแผนการผลิต ฤดูกาลผลิต ปฏิทินการปลูกพืช

๔.๓.๒. การจัดการบัญชีฟาร์ม มีการจดบันทึกและการทำบัญชีฟาร์ม โดยมีการจดบันทึกรายรับรายจ่าย ผลตอบแทนและการลงทุนต่างๆ

๔.๓.๓. การจัดการวัสดุเหลือใช้การใช้ทรัพยากรภายในศูนย์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และใช้ทรัพยากรแบบ Zero waste เป็นการทำการเกษตรหมุนเวียนทรัพยากรให้มาใช้ใหม่อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และลดปริมาณของเสียที่เกิดขึ้นเหลือน้อยลง เช่น ขยะที่เหลือจากการตัดแต่งกิ่ง จะทำใบไม้ นำมาทำปุ๋ยหมัก กิ่งไม้ นำมาทำส้วมควั่นไม้และถ่าน

๔.๓.๔. การตลาด จะเน้นตลาดในท้องถิ่น เน้นการผลิตแบบปลอดภัย

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุดิบประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

การผลิตลำไยโดยนำเทคโนโลยีการตัดแต่งกิ่งแบบผ่าซี่หยาบมาใช้ วัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มผลผลิตลำไยและการจัดการศัตรูพืชโรคแมลงได้ทั่วถึง พร้อมทั้งสะดวกต่อการเก็บเกี่ยว เนื้อหาความสำคัญ เทคโนโลยีการตัดแต่งกิ่งแบบผ่าซี่หยาบ จะมีผลต่อการเจริญเติบโตและการออกดอกติดผลเป็นอย่างมาก เพื่อควบคุมขนาดความสูงและทรงพุ่มลำไยได้ตามความต้องการ เกิดความสะดวกต่อการใช้สารป้องกันและกำจัดโรค แมลงศัตรูพืช ทำให้เก็บเกี่ยวผลผลิตได้ง่าย และช่วยลดค่าใช้จ่ายในเรื่องไม้ค้ำยันกิ่ง ช่วยให้ต้นลำไยมีอายุยืนยาวและให้ผลผลิตสม่ำเสมอ เพราะการตัดแต่งกิ่งจะมีผลต่อการแตกตาซึ่งจะเร่งให้ลำไยแตกใบอ่อนทำให้ต้นลำไยฟื้นตัวได้เร็ว ใบใหม่ที่เกิดขึ้นจะทำหน้าที่สร้างอาหารสะสมไว้สำหรับการออกดอกติดผลในฤดูกาลถัดไป และลดค่าใช้จ่ายด้านธาตุอาหารและสารต่าง ๆ เนื่องจากได้ตัดกิ่งส่วนที่ไม่มีประโยชน์ออกไปแล้ว ทำให้ทรงพุ่มไม่ทึบเกินไปอากาศถ่ายเทได้สะดวก และแสงแดดส่องเข้าไปในทรงพุ่มได้มากขึ้น รวมทั้งลดการเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของโรคแมลงศัตรูได้ด้วย ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพดี ได้ผลขนาดใหญ่ขึ้น และคุณภาพผลผลิตโดยรวมดีขึ้น ทำให้ต้นลำไย มีธาตุอาหารเหลือพอที่จะไปเลี้ยงส่วนที่เหลือให้สมบูรณ์ แข็งแรง หลักการง่าย ๆ ก็คือ ใบลำไยมีหน้าที่สร้างอาหารไปเลี้ยงลำต้น แต่ถ้าทรงพุ่มแน่นทึบเกินไป ก็จะมีส่วนของใบที่ไม่ถูกแสงแดด ดังนั้น ใบและกิ่งเหล่านั้น จึงกินอาหารอย่างเดียว โดยไม่ได้ช่วยสร้างดอกและผล ผลก็คือใบที่เหลือต้องสร้างอาหารแล้วเอามาแบ่งให้กับกิ่งและใบที่อยู่ในร่ม แทนที่จะเก็บไว้ออกดอกและสร้างผล รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ โดยจัดให้มีการประชุมอบรมหรือศึกษาดูงานในแปลง โดยถ่ายทอดความรู้เรื่อง ขั้นตอนวิธีการแต่งกิ่งแบบผ่าซี่หยาบ รายละเอียดดังนี้ ตัดกิ่งกลางทรงพุ่มโดยตัดกิ่งที่อยู่บริเวณกลางต้นออกให้หมด เพื่อเปิดให้แสงแดดส่องถึงภายในทรงพุ่มได้ทั่วถึง จากนั้นเลือกกิ่งที่เจริญในแนวนอนคือเหลือไว้เฉพาะกิ่งที่เจริญในแนวนอน หรือกิ่งที่ทำมุมกับลำต้นในลักษณะกว้าง เพื่อให้ได้โครงสร้างที่แข็งแรงและรับน้ำหนักผลได้ดี แล้วตัดแต่งกิ่งแขนงโดยตัดแต่งกิ่งแขนงที่แตกออกมาจากกิ่งหลัก โดยเฉพาะกิ่งที่อ่อนแอ กิ่งแห้ง กิ่งที่เป็นโรค หรือกิ่งที่ซ้อนทับกัน และควบคุมความสูงโดยตัดแต่งความสูงของต้นให้ได้ตามความต้องการ โดยอาจตัดยอดกิ่งหลักบางส่วน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการแตกกิ่งใหม่และควบคุมความสูงของต้นไม่ให้สูงเกินไป

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

๕.๑. เป็นคณะกรรมการเครือข่าย ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ระดับจังหวัด มีการเข้าร่วมประชุมเกือบทุกครั้งที่มีการประชุมคณะกรรมการฯ เพื่อวางแผนในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัดในฐานะคณะกรรมการเครือข่าย ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ระดับจังหวัด

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

มีการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) โดยร่วมกับหน่วยงานราชการ ศพก.เครือข่าย ผู้นำชุมชน และเกษตรกรในชุมชน

แผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) ตามเอกสารแนบ ฯ

ภาพถ่ายประกอบส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ปฏิทินกิจกรรมทางการเกษตรของศูนย์ ศพก

ชนิดพืช	เดือน											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ลำไย			ดูแลใส่ปุ๋ย+ให้น้ำ				เก็บเกี่ยว					รกร้าง
พริก			ดูแลใส่ปุ๋ย+ให้น้ำ	เก็บเกี่ยว								ดูแล
กระเทียม			ดูแลใส่ปุ๋ย+ให้น้ำ	เก็บเกี่ยว								ดูแล
นาปี						ดูแลใส่ปุ๋ย					เก็บเกี่ยว	

ฐานเรียนรู้ด้านบัญชี

การบัญชีแบบคู่ขนาน - ภาษี

จากอาชีพทำสวนลำไย

รายการ	ปี 2564 (บาท)	ปี 2565 (บาท)	ปี 2566 (บาท)
รายได้ (รวม)	10,000	10,000	10,000
รายจ่าย (รวม)	5,000	5,000	5,000
กำไรสุทธิ	5,000	5,000	5,000

ฐานเรียนรู้ด้านบัญชี

การบัญชีแบบคู่ขนาน - ภาษี

จากอาชีพทำสวนลำไย (พื้นที่ 5 ไร่)

รายการ	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567
รายได้ (รวม)	10,000	10,000	10,000
รายจ่าย (รวม)	5,000	5,000	5,000
กำไรสุทธิ	5,000	5,000	5,000

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

ก่อนหน้านี้นายแดง ได้ปลูกข้าว และข้าวโพดพื้นที่ ๑๔ ไร่ ๑ งาน ๘๓ ตารางวา จนถึง พ.ศ.๒๕๒๐ พื้นที่ปลูกข้าวโพด ๑๐ ไร่ ได้ปรับเปลี่ยนเป็นการปลูกลำไย ควบคู่กับการปลูกข้าว ต้นลำไย ๒๕๐ ต้น เจริญเติบโตสมบูรณ์เพราะเป็นพื้นที่ดินดำน้ำดี เมื่อเข้าสู่ปีที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๒๔ เกิดภัยพิบัติอุทกภัยขึ้น น้ำท่วมขังพื้นที่สวน จึง ทำให้ต้นลำไยรากเน่าเสียหาย ๑๐๐ ต้น จนในที่สุดนายแดง คงทน ได้ปรับเปลี่ยนพื้นที่และเพิ่มชนิดพืชเพื่อให้มีรายได้ตลอดทั้งปี มีการขุดเจาะบ่อบาดาลเพื่อใช้ในการเกษตร ด้วยความเป็น คนที่ขยันใฝ่รู้ จึงได้นำเอาหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ และหลักการทำเกษตรที่ปลอดภัยทั้งตัวเกษตรกรผู้ทำและผู้ซื้อผู้บริโภค จึงนำความรู้ที่ได้รับการอบรมและศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนำมาสู่การปฏิบัติจริงในพื้นที่ เริ่มจากการปลูกลำไยพันธุ์อีดอ ปลูกข้าวพันธุ์ กข.๖ ไร่ข้าวและเพื่อบริโภค ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในฤดูหลังนา ปลูกพริกโรงงาน พริกชี้ฟ้า มะม่วงหิมพานต์ กระเทียม หอมแดงโดยไม่ใช้สารเคมี การขุดบ่อเลี้ยงปลา ทำฟักผักสวนครัว ลดการใช้จ่ายค่าเช่าแต่หันมาตัดหญ้าและใช้น้ำหมักชีวภาพกำจัดวัชพืช เพื่อช่วยในการอนุรักษ์ดิน เลี้ยงไก่พื้นบ้าน นำเอามูลสัตว์ มาทำปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนปุ๋ยเคมี มีการใช้น้ำหมักชีวภาพเพื่อลดต้นทุนการผลิต ลุงแดงยึดคติประจำใจ ว่า “ขยัน และอดทน บวกกับการพอใจในสิ่งที่ตนเป็นอยู่ แนวคิด เน้นการทำเกษตรแบบสวนผสมผสานมีไม้ผลลำไย ข้าวอินทรีย์ พืชผักสวนครัวอินทรีย์ ได้รับการรับรองตามมาตรฐาน GAP มีสระเลี้ยงปลา และเลี้ยงไก่พื้นเมืองในสวนลำไย คติประจำใจ มีความตั้งใจพัฒนาการเกษตรโดยใช้พึ่งตัวเองให้มากที่สุด และสามารถเป็นแบบอย่างให้แก่ผู้อื่นได้โดยยึดหลัก พัฒนาเกษตรกรรมให้เกิดความมั่นคง ยั่งยืน ในวิถีพอเพียง ความคิดริเริ่ม มีความตั้งใจในการทำงานและหมั่นแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อเพิ่มเติมและนำมาปรับปรุงใช้ในพื้นที่ของตนเอง เพื่อให้มีความมั่นคงทางด้านอาหาร สร้างรายได้ให้กับครอบครัว มีผลผลิตที่ปลอดภัย ไว้จำหน่ายในชุมชน ร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาองค์ความรู้ร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้ชุมชนได้มีแหล่งในการหาความรู้ประกอบการทำอาชีพเพิ่มขึ้น

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ปัญหาในการทำเกษตรแบบปลูกพืชเชิงเดี่ยว ได้ปลูกข้าว และข้าวโพดพื้นที่ ๑๔ ไร่ ๑ งาน ๘๓ ตารางวา จนถึง พ.ศ. ๒๕๒๐ ทำให้มีรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่ายในครัวเรือนเพราะมีพื้นที่จำกัดและมีรายได้จากการขายผลผลิตปีละครั้ง ผลผลิตราคาตกต่ำต้นทุนการผลิตสูงบางปีก็ขาดทุน นายแดง คงทน จึงได้ปรับเปลี่ยนพื้นที่ที่เคยปลูกข้าวโพด มาเป็นการทำเกษตรแบบผสมผสานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยปลูกไม้ผลได้แก่ ลำไย ควบคู่กับการปลูกข้าว เลี้ยงสัตว์ ได้แก่ ไก่พันธุ์เนื้อ และเพิ่มชนิดพืชให้หลากหลายโดยเฉพาะพืชผักชนิดต่าง ๆ เพื่อให้มีรายได้ตลอดทั้งปี เน้นการผลิตแบบปลอดภัย และได้ชุดสระเพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้ในการทำเกษตร และเลี้ยงปลาชนิดต่าง ๆ ได้แก่ ปลานิล ปลาดุก ปลาเทโพ ปลาไน ปลายี่สก และปลานวลจันทร์ ผลผลิต

จากสวนที่เป็นรายได้หลักคือลำไยและข้าว ส่วนผลผลิตอย่างอื่นผลิตเพื่อบริโภคภายในครัวเรือน และเหลือจากการบริโภคนำไปจำหน่ายในชุมชน

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ และการลดการระบาดของศัตรูพืชในพื้นที่ ใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรเกี่ยวกับการบ่มหมักดิน การผลิตปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพไว้ใช้เองช่วยปรับปรุงบำรุงดินเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ลดปัญหาด้านดินเสียดินแน่นแข็ง ด้านแหล่งน้ำมีการขุดสระน้ำขนาดใหญ่เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ตลอดทั้งปี ด้านอากาศและการลดการระบาดของศัตรูพืชมีการใช้สารชีวภัณฑ์ และมีการทำน้ำหมักไล่แมลงจากพืชสมุนไพรที่มีอยู่ในแปลง ผลิตน้ำหมักชีวภาพที่ใช้กำจัดวัชพืชในแปลง มีการเฝ้าสังเกตพางในแปลงนาข้าว ไม่มีการเผาจึงไม่มีมลพิษในอากาศ ด้านการลดต้นทุนการผลิต ใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรเกี่ยวกับการผลิตปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ การผลิตจุลินทรีย์หน่อกล้วย และสารชีวภัณฑ์ไว้ใช้เองเพื่อลดต้นทุนการผลิตด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่น นำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการเพิ่มผลผลิตและการเพิ่มมูลค่าผลผลิตใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรเกี่ยวกับการตัดแต่งกิ่งแบบฟาสีหยาบ เพื่อเพิ่มผลผลิตลำไยและการจัดการศัตรูพืชโรคแมลง ได้ทั่วถึง พร้อมทั้งสะดวกต่อการเก็บเกี่ยว มีการวางแผนการผลิต ฤดูกาลผลิต ปฏิทินการปลูกพืช และการจัดการบัญชีฟาร์ม

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

เทคโนโลยีการตัดแต่งกิ่งแบบฟาสีหยาบเพื่อสะดวกในการจัดการในการจัดการแมลงศัตรูพืชและการเก็บเกี่ยวผลผลิต เพราะการตัดแต่งกิ่ง จะมีผลต่อการเจริญเติบโตและการออกดอกติดผลเป็นอย่างมาก เพื่อควบคุมขนาดความสูงและทรงพุ่มลำไยได้ตามความต้องการ เกิดความสะดวกต่อการใช้สารป้องกันและกำจัดโรค แมลงศัตรูพืช ทำให้เก็บเกี่ยวผลผลิตได้ง่าย และช่วยลดค่าใช้จ่ายในเรื่องไม้ค้ำยันกิ่ง รวมทั้งลดต้นทุนการผลิต เทคโนโลยีการหมักดิน โดยนำกิ่งลำไยหรือใบลำไยที่ร่วงแล้วมาคลุมไว้บริเวณโคนต้นลำไยเพื่อรักษาความชื้นในดินและเพื่อเป็นปุ๋ยทางดินให้กับลำไย และการผลิตจุลินทรีย์หน่อกล้วย เพื่อใช้ปรับปรุงบำรุงดิน ปรับสภาพน้ำ และเร่งการเจริญเติบโตของพืช

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ต้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

นำหลักวิชาการเกี่ยวกับการการตัดแต่งกิ่งแบบฟาสีหยาบมาใช้เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต ช่วยให้ต้นลำไยมีอายุยืนยาวและให้ผลผลิตสม่ำเสมอ เพราะการตัดแต่งกิ่งจะมีผลต่อการแตกตาซึ่งจะเร่งให้ลำไยแตกใบอ่อนทำให้ต้นลำไยฟื้นตัวได้เร็ว ใบใหม่ที่เกิดขึ้นจะทำหน้าที่สร้างอาหารสะสมไว้สำหรับการออกดอกติดผลในฤดูกาลถัดไป และลดค่าใช้จ่ายด้านธาตุอาหารและสารต่าง ๆ เนื่องจากได้ตัดกิ่งส่วนที่ไม่มีประโยชน์ออกไปแล้ว ทำให้ทรงพุ่มไม่ทึบเกินไปอากาศถ่ายเทได้สะดวก และแสงแดดส่องเข้าไปในทรงพุ่มได้มากขึ้น รวมทั้งลดการเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของโรคแมลงศัตรูได้ด้วย ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพดี ได้ผลขนาดใหญ่ขึ้น และคุณภาพผลผลิตโดยรวมดีขึ้น ทำให้ต้นลำไย มีธาตุอาหารเหลือพอที่จะไปเลี้ยงส่วนที่เหลือให้สมบูรณ์ แข็งแรง หลักการง่าย ๆ ก็คือ ใบลำไยมีหน้าที่สร้าง

อาหารไปเลี้ยงลำต้น แต่ถ้าทรงพุ่มแน่นทึบเกินไป ก็จะมีส่วนของใบที่ไม่ถูกแสงแดด ดังนั้น ใบและกิ่งเหล่านั้น จึงกินอาหารอย่างเดียวโดยไม่ได้ช่วยสร้างดอกและผล ผลก็คือใบที่เหลืต้องสร้างอาหารแล้วเอามาแบ่งให้กับกิ่งและใบที่อยู่ในร่ม แทนที่จะเก็บไว้ดอกและสร้างผล ขั้นตอนวิธีการแต่งกิ่งแบบฝาชิงหาย ตัดกิ่งกลางทรงพุ่มโดยตัดกิ่งที่อยู่บริเวณกลางต้นออกให้หมด เพื่อเปิดให้แสงแดดส่องถึงภายในทรงพุ่มได้ทั่วถึง จากนั้นเลือกกิ่งที่เจริญในแนวอนคือเหลือไว้เฉพาะกิ่งที่เจริญในแนวราบ หรือกิ่งที่ทำมุมกับลำต้นในลักษณะกว้าง เพื่อให้ได้โครงสร้างที่แข็งแรงและรับน้ำหนักผลได้ดี แล้วตัดแต่งกิ่งแขนงโดยตัดแต่งกิ่งแขนงที่แตกออกมาจากกิ่งหลัก โดยเฉพาะกิ่งที่อ่อนแอ กิ่งแห้ง กิ่งที่เป็นโรค หรือกิ่งที่ซ้อนทับกัน และควบคุมความสูงโดยตัดแต่งความสูงของต้นให้ได้ตามความต้องการ โดยอาจตัดยอดกิ่งหลักบางส่วน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการแตกกิ่งใหม่และควบคุมความสูงของต้นไม่ให้สูงเกินไป จากการเก็บข้อมูลผลผลิต ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งยังไม่มีมีการตัดแต่งกิ่งลำไย มีผลผลิตลำไยเกรด AA ประมาณ ๒๐๐ กิโลกรัม คิดเป็น ๒๐ % ของผลผลิตทั้งหมด เกรด A มีประมาณ ๔๐๐ กิโลกรัม คิดเป็น ๔๐ % ของผลผลิตทั้งหมด และเกรด B มีประมาณ ๔๐๐ กิโลกรัม คิดเป็น ๔๐ % ของผลผลิตทั้งหมด (ผลผลิตทั้งหมดประมาณ ๑,๐๐๐ กิโลกรัม) ราคาเฉลี่ย ๗ บาท เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีการตัดแต่งกิ่งลำไยแบบฝาชิงหาย มีผลผลิตลำไยเกรด AA มีประมาณ ๗๐๐ กิโลกรัม คิดเป็น ๗๐ % ของผลผลิตทั้งหมด เกรด A มีประมาณ ๒๐๐ กิโลกรัม คิดเป็น ๒๐ % ของผลผลิตทั้งหมด และเกรด B มีประมาณ ๑๐๐ กิโลกรัม คิดเป็น ๑๐ % ของผลผลิตทั้งหมด ราคาเฉลี่ย ๑๐ บาท จากการเปรียบเทียบจะพบว่าผลผลิตมีคุณภาพลำไยในปี ๒๕๖๕ เกรด AA เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๖๔

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)ลำไย..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๕.....ไร่

๑.๒)ข้าว..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๔.....ไร่

๑.๓)พืชผัก..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑งาน

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ปลานิล ปลาดูเผียน และปลาชนิดต่าง ๆ จำนวน....๑ สระ ในพื้นที่ ๔ ไร่

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑)ไก่พื้นเมือง..... จำนวน.....๒๐.....(ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑)เตาเผาถ่าน..... จำนวน.....๓.....เตา

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....ลำไย.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ จำนวน ๓ ครั้ง (๕๐ กก/ไร่/ครั้ง) เป็นเงิน.....๓,๓๓๐.....บาท/ไร่

๑.๒) ฮอร์โมนลำไย จำนวน ๒ ครั้ง เป็นเงิน.....๙๘๐.....บาท/ไร่

๑.๓) ค่าสารเคมีกำจัดแมลงศัตรูพืช จำนวน ๒ ครั้ง เป็นเงิน.....๓๕๐.....บาท/ไร่

๑.๔) ค่าจ้างแรงงาน (ตัดแต่งกิ่ง ตัดหญ้า ฟันฮอร์โมน ฟันสารเคมี ใส่ปุ๋ย เก็บเกี่ยวผลผลิต และ

อื่น ๆ) เป็นเงิน ๒,๒๐๐ บาท/ไร่

๑.๕) ค่าน้ำมันเติมเครื่องตัดหญ้า เป็นเงิน.....๕๐.....บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต ..๖,๙๑๐..บาท/ไร่

รายได้๒๗,๗๐๐....บาท/ไร่ ผลผลิต ๑,๖๒๕ กก/ไร่ ราคา กก. ละ ๑๗.๒๕ บาท

มีการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ สารชีวภัณฑ์ สารกำจัดแมลงศัตรูพืช ฮอร์โมนที่ผลิตไว้ใช้เอง ผสมผสานกับการใช้ปุ๋ยและสารเคมี ช่วงลดต้นทุนการผลิต

๒) สินค้า.....ข้าวนาปี.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๒.๑) ค่าไถเตรียมดิน เป็นเงิน.....๕๐๐....บาท/ไร่

๒.๒) ค่าเมล็ดพันธุ์ เป็นเงิน.....๔๕๐....บาท/ไร่

๒.๓) ปุ๋ยเคมี สูตร ๑๖-๘-๘ จำนวน ๑ ครั้ง (๓๐ กก/ไร่/ครั้ง) เป็นเงิน.....๖๐๐....บาท/ไร่

๒.๔) ปุ๋ยเคมี สูตร ๔๖-๐-๐ จำนวน ๑ ครั้ง (๓๐ กก/ไร่/ครั้ง) เป็นเงิน.....๖๖๐....บาท/ไร่

๒.๕) ปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๕-๒๐ จำนวน ๑ ครั้ง (๓๐ กก/ไร่/ครั้ง) เป็นเงิน.....๗๘๐....บาท/ไร่

๒.๖) ค่าจ้างแรงงาน (ค่าจ้างเกี่ยวข้าว ค่าขนส่งข้าวและอื่นๆ) เป็นเงิน ๑,๔๐๐ บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต .๔,๓๙๐..บาท/ไร่

รายได้๔,๕๕๐.....บาท/ไร่ ผลผลิต ๖๕๐ กก/ไร่ ราคา กก. ละ ๗ บาท

การผลิตข้าวจะผลิตไว้เพื่อบริโภคในครัวเรือน จำหน่ายเพียงเล็กน้อย และมีการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ สารชีวภัณฑ์ สารกำจัดแมลงศัตรูพืช ฮอร์โมนที่ผลิตไว้ใช้เอง ผสมผสานกับการใช้ปุ๋ยและสารเคมี ช่วยลดต้นทุนการผลิต

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ รายได้จาก พืชผักสวนครัว กระเทียม พริก ข้าว ตระไคร้

เฉลี่ยรายได้วันละ.....๑๐๐.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ...รายได้จากการเผาถ่านจากกิ่งไม้ที่เหลือทิ้งจากการตัดแต่งกิ่ง

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....๓๐๐.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ...รายได้จากปลาชนิดต่างๆและไก่พื้นเมือง กล้วย ข้าวโพดหวาน

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.... ๑,๕๕๐.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....รายได้จากลำไยและข้าว

เฉลี่ยรายได้ปีละ...๑๔๘,๕๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง มีความมั่นคงทางด้านอาหาร สร้างรายได้ให้กับครอบครัว มีผลผลิตที่ปลอดภัยไว้บริโภคในครัวเรือนและจำหน่ายให้ชุมชน มีสุขภาพที่แข็งแรง มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และมีรายได้เพิ่มขึ้น ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่น และชุมชน เป็นคณะกรรมการเครือข่าย ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ระดับจังหวัดน่าน เป็นคณะกรรมการเครือข่าย ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ระดับอำเภอ เป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เกษตรกรที่เขามาศึกษาดูงาน และอบรมภายใน ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรหลัก มีการขยายผลสู่ชุมชน เป็น ศูนย์

เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรหลัก ทำกิจกรรมไถ่สวนผสม การลดต้นทุนการผลิตด้านปุ๋ย และปรับสภาพดิน เปิดให้บริการเป็นแหล่งศึกษาดูงานแก่เกษตรกรโดยชุมชนและเกษตรกรทั่วไป สถานที่ศึกษา และหน่วยราชการ มีการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการบูรณาการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ ร่วมทำกิจกรรมของหมู่บ้านและชุมชนและปฏิบัติตามกฎระเบียบของหมู่บ้านและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ให้ความสำคัญ และเข้าร่วมกิจกรรมทำนุบำรุงพระศาสนาในชุมชนเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง เป็นหมอดินอาสาตำบลซึ่ง อดีตยังคงเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านบ้านจิ้งจาม หมู่ที่ ๒ ตำบลซึ่ง และได้รับคัดเลือกเป็นอาสาสมัครผู้ประสานพลังแผ่นดินที่มีผลงานการด้านยาเสพติดดีเด่น ปี ๒๕๕๖

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

มีการใช้ทรัพยากรภายในศูนย์ฯให้เกิดประโยชน์สูงสุด และใช้ทรัพยากรแบบ Zero waste เป็นการทำการเกษตรหมุนเวียนทรัพยากรให้มาใช้ใหม่อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และลดปริมาณของเสียที่เกิดขึ้นเหลือน้อยลง เช่น ขยะที่เหลือจากการตัดแต่งกิ่ง จะทำไปหมักมาทำปุ๋ยหมัก กิ่งไม้ นำมาทำส้วมควั่นไม้และเผาถ่าน ต้มกล้วยที่ตัดเครือกล้วยออก ต้นจะสับไปให้เป็นอาหารไก่ ทำปุ๋ยน้ำหมัก และกล้วยที่ลูกไม่สวยหรือเน่าเสียสามารถนำมาเป็นอาหารปลาได้ วางแผนผังฟาร์มจัดระบบการปลูกพืชแบบผสมผสาน ที่มีกิจกรรมข้าว+พืช+สัตว์+ประมง และปฏิทินการปลูกพืช เป็นระบบการผลิตแบบเกษตรผสมผสาน และในพื้นที่ไม้ผลจะปลูกพืชแซมเช่นกระเทียม พริก ข้าวโพด โดยปลูกหมุนเวียนกันไป ใช้พื้นที่การเกษตรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

การทำสวนผสมผสานเพื่อใช้พื้นที่น้อยให้เกิดประโยชน์มาก เน้นการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ให้คุ้มค่าและได้ประโยชน์ที่หลากหลาย ให้ใช้ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ ทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี ไม่เผาตอซังข้าว และข้าวโพด แต่ใช้วิธีการไถกลบ การใช้ในการบ่มหมักดิน และปลูกปอเทืองพืชปรับปรุงบำรุงดิน นำพืชสมุนไพรมาผลิตเป็นสารสกัดไล่แมลงแทนการใช้สารเคมี หมั่นดูแล ตรวจสอบพืชด้วยตัวเองบ่อยๆ เพื่อป้องกันการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช ใช้การวางระบบน้ำแบบสปริงเกอร์ เพื่อให้น้ำเพียงพอต่อความต้องการของพืชตลอดฤดูการผลิต ผลิตน้ำหมักชีวภาพที่ใช้กำจัดวัชพืชใช้ในการทำการเกษตรแทนการใช้สารเคมี

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๑) มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

มีความรู้ด้านการเกษตรของพื้นที่เป็นอย่างดีสามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เกษตรกรที่เข้ามาศึกษาดูงานและอบรมภายในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรหลักได้

๒) การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

การให้บริการด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ภายในบริเวณศูนย์จะเน้นการให้บริการในการวางแผนการผลิตไม้ผล (ลำไย) การให้ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนเพื่อการจัดจำหน่ายรวมถึงการตลาดลำไย และพืชต่าง ๆ เพื่อทดแทนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ การผลิตปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยชีวภาพ น้ำหมักสมุนไพรไล่แมลงและสารชีวภัณฑ์ไว้ใช้เองเพื่อลดต้นทุนการผลิต เพื่อให้เกษตรกรได้ให้ความสำคัญกับการลดต้นทุนการผลิตด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น นำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน การผลิต

ลำไยโดยนำเทคโนโลยีการตัดแต่งกิ่งและเทคโนโลยีการห่มดิน มาใช้ในพื้นที่ และการผลิตพืชแบบผสมผสาน มีการเลี้ยงปลา และเลี้ยงสัตว์ เพื่อที่จะได้มีผลผลิตจำหน่ายทั้งปี มีรายได้ตลอด

๓) การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ โดยได้รับความร่วมมือในการจัดการให้บริการการฝึกอบรมและการคำแนะนำร่วมจากหลายหน่วยงาน อาทิเช่น กรมพัฒนาที่ดิน ซึ่งให้ความรู้และบริการในการจัดการดินและปุ๋ย ผ่านเกษตรกรต้นแบบหรือหมอดินในพื้นที่อำเภอเวียงสา การให้ความรู้ได้แก่ การให้ความรู้เรื่อง Zoning การผลิตปุ๋ยหมักเพื่อใช้ในครัวเรือน การจัดการดินปุ๋ยชุมชน เป็นต้น กรมประมง โดยประมงอำเภอเวียงสา ให้ความรู้แก่เกษตรกรที่สนใจเกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ รวมถึงคำแนะนำและการแก้ปัญหาต่างๆกรมปศุสัตว์ โดยหน่วยงานปศุสัตว์อำเภอเวียงสา ให้คำแนะนำและให้ความรู้แก่เกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ กรมวิชาการ ให้ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการผลิตพืชปลอดภัย GAP สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ให้ความรู้เกี่ยวกับการทำบัญชีครัวเรือน และธนาคาร ธกส. ให้ความรู้เกี่ยวกับสินเชื่อเกษตรกร

๔) การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับข้อมูลการผลิตลำไย ข้อมูลราคาผลผลิต และอื่น ๆ การให้บริการด้านวิชาการเกษตร ได้แก่ การให้บริการด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร การวางแผนการผลิตไม้ผล(ลำไย) รวมถึงการตลาดลำไยและพืชต่าง ๆ เพื่อทดแทนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยได้รับความร่วมมือในการจัดการให้บริการการฝึกอบรมและการคำแนะนำร่วมจากหลายหน่วยงาน อาทิเช่น กรมพัฒนาที่ดิน ซึ่งให้ความรู้และบริการในการจัดการดินและปุ๋ย ผ่านเกษตรกรต้นแบบหรือหมอดินในพื้นที่อำเภอเวียงสา การให้ความรู้ได้แก่ การให้ความรู้เรื่อง Zoning การผลิตปุ๋ยหมักเพื่อใช้ในครัวเรือน การจัดการดินปุ๋ยชุมชน เป็นต้น กรมประมง โดยประมงอำเภอเวียงสา ให้ความรู้แก่เกษตรกรที่สนใจเกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ รวมถึงคำแนะนำและการแก้ปัญหาต่างๆ กรมปศุสัตว์ โดยหน่วยงานปศุสัตว์อำเภอเวียงสา ให้คำแนะนำและให้ความรู้แก่เกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ กรมวิชาการ ให้ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการผลิตพืชปลอดภัย GAP สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ให้ความรู้เกี่ยวกับการทำบัญชีครัวเรือน และธนาคาร ธกส. ให้ความรู้เกี่ยวกับสินเชื่อเกษตรกร

๕) การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

การขยายผลสู่ชุมชน เป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรหลัก เปิดให้บริการเป็นแหล่งศึกษาดูงานแก่เกษตรกรโดยชุมชนและเกษตรกรทั่วไป สถานที่ศึกษา และหน่วยราชการ การให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการบูรณาการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ การให้บริการแก่เกษตรกรผู้สนใจโดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ ๔๐ รายต่อเดือน ซึ่งส่วนใหญ่มาในรูปแบบกลุ่ม กิจกรรมที่ได้รับความสนใจจากเกษตรกร เกี่ยวกับการผลิตลำไยแบบปลอดภัยให้ได้เกรดจัมโบ้เอเอ และการทำการเกษตรแบบผสมผสาน

๖) การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

เป็นหมอดินอาสาตำบลซึ้ง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ร่วมทำกิจกรรมของหมู่บ้านและชุมชนและปฏิบัติตามกฎระเบียบของหมู่บ้านและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ให้ความสำคัญและเข้าร่วมกิจกรรมทำนุบำรุงศาสนา

ในชุมชนเป็นประจําอย่างต่อเนื่อง อดีตเคยเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านบ้านจี้วังาม หมู่ที่ ๒ ตำบลซึ้ง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ได้รับคัดเลือกเป็นอาสาสมัครผู้ประสานพลังแผ่นดินที่มีผลงานการด้านยาเสพติดดีเด่น ปี ๒๕๔๖

๗) บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

มีความรู้ด้านการผลิตลำไยคุณภาพ และการทำการเกษตรแบบผสมผสาน เป็นอย่างดีสามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เกษตรกรที่เข้ามาศึกษาดูงานและอบรมภายในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรหลักได้ และได้รับความร่วมมือในการจัดการให้บริการการฝึกอบรมและการคำแนะนำร่วมจากหลายหน่วยงาน อาทิเช่น กรมพัฒนาที่ดิน ซึ่งให้ความรู้และบริการในการจัดการดินและปุ๋ย กรมประมง โดยประมงอำเภอเวียงสา ให้ความรู้แก่เกษตรกรที่สนใจเกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ รวมถึงคำแนะนำและการแก้ปัญหาต่างๆ กรมปศุสัตว์ โดยหน่วยงานปศุสัตว์อำเภอเวียงสา ให้คำแนะนำและให้ความรู้แก่เกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ กรมวิชาการ ให้ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการผลิตพืชปลอดภัย GAP สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ ให้ความรู้เกี่ยวกับการทำบัญชีครัวเรือน และธนาคาร ธกส. ให้ความรู้เกี่ยวกับสินเชื่อเกษตรกร เป็นต้น

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน เป็น ศพก.หลัก อำเภอเวียงสา เป็นเกษตรกรต้นแบบที่มีความรู้ด้านการผลิตลำไยคุณภาพ และการทำการเกษตรแบบผสมผสานเป็นอย่างดี เป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เกษตรกร เป็นสถานที่ศึกษาดูงานและสถานที่จัดฝึกอบรมอบรมถ่ายทอดให้กับเกษตรกรที่สนใจ เป็นหมอดินอาสาตำบลซึ้ง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน เปิดให้บริการเป็นแหล่งศึกษาดูงานแก่เกษตรกรทั่วไป สถานศึกษา และหน่วยราชการ ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการบูรณาการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ เช่น กรมพัฒนาที่ดิน โดยสำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดน่าน กรมประมง โดยประมงอำเภอเวียงสา กรมปศุสัตว์ โดยหน่วยงานปศุสัตว์อำเภอเวียงสา กรมวิชาการ เกษตร โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรจังหวัดน่าน สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดน่าน และธนาคาร ธกส. อำเภอเวียงสา เป็นต้น

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการ เป็น ศพก.หลัก อำเภอเวียงสา เป็นเกษตรกรต้นแบบที่มีความรู้ด้านการผลิตลำไยคุณภาพ และการทำการเกษตรแบบผสมผสานเป็นอย่างดี เป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เกษตรกร เป็นหมอดินอาสาตำบลซึ้ง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน อดีตเคยเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านบ้านจี้วังาม หมู่ที่ ๒ ตำบลซึ้ง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ได้รับคัดเลือกเป็นอาสาสมัครผู้ประสานพลังแผ่นดินที่มีผลงานการด้านยาเสพติดดีเด่น ปี ๒๕๔๖ ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบไม่เป็นทางการ ร่วมทำกิจกรรมของหมู่บ้านและชุมชนและปฏิบัติตามกฎระเบียบของหมู่บ้านและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ให้ความสำคัญและเข้าร่วมกิจกรรมทำนุบำรุงศาสนาในชุมชนเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

เป็นหมอดินอาสาตำบลซึ้ง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน อดีตเคยเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านบ้านจี้วังาม หมู่ที่ ๒ ตำบลซึ้ง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ได้รับคัดเลือกเป็นอาสาสมัครผู้ประสานพลังแผ่นดินที่มีผลงานการด้านยาเสพติดดีเด่น ปี ๒๕๔๖ ร่วมทำกิจกรรมของหมู่บ้านและชุมชนและปฏิบัติตามกฎระเบียบของหมู่บ้านและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ให้ความสำคัญและเข้าร่วมกิจกรรมทำนุบำรุงศาสนาในชุมชนเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

มีความตั้งใจพัฒนาการเกษตรโดยพึ่งตัวเองให้มากที่สุด และสามารถเป็นแบบอย่างให้แก่ผู้อื่นได้โดยยึดหลัก พัฒนาเกษตรกรรมให้เกิดความมั่นคง อย่างยั่งยืน ในวิถีพอเพียง

ภาพถ่ายประกอบ ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

นายแตง คงทน ประธาน ศพก.เวียงสา นางสาวศิริกุล บุญปก ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ นายกมลสันต์ ไชยสีดี ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ นางสาววิภาพร ศรีวิไชย ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ และ นายวัฒนลักษณะ ไกรทอง ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

การสอบถามจากแบบถอดองค์ความรู้ โทรศัพท์มือถือ กระดาษสร้างแบบ คอมพิวเตอร์ กระดาษเอสี่ ปากกาเคมี เครื่องพิมพ์และอุปกรณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

เนื่องจากประธาน ศพก.อำเภอเวียงสา เป็นเกษตรกรผู้สูงอายุ ปัจจุบันนายแตง คงทน มีอายุ ๗๗ ปี จะมีปัญหาด้านสุขภาพ และประกอบกับเมื่อเดือนเมษายน ๒๕๖๘ ที่ผ่านมาได้เกิดเหตุไฟไหม้ที่พักรออาศัยของลุงแตงได้รับความเสียหายทั้งหลัง ทำให้ขวัญและกำลังใจลุงแตง ในการพัฒนาต่อยอด ศพก. หลับ ลดลง แต่ลุงแตง ก็ยังไม่ท้อถอย ได้รับกำลังใจและความช่วยเหลือจากชุมชน หน่วยงานราชการ ภาครัฐ ภาคีเครือข่าย ทำให้ลุงแตงมีขวัญกำลังใจในการเดินทางพัฒนา ศพก.ต่อ ข้อเสนอแนะ ควรมีทายาทหรือผู้ดูแลสืบทอดต่อจากลุงแตงมาพัฒนา ศพก.หลัก

ภาพถ่ายประกอบ ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

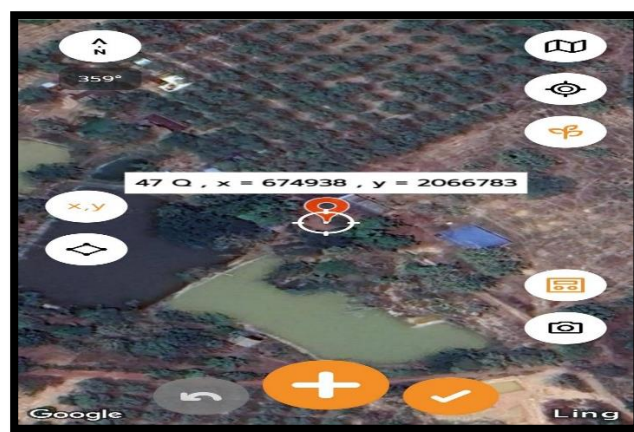

***หมายเหตุ ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๕ ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

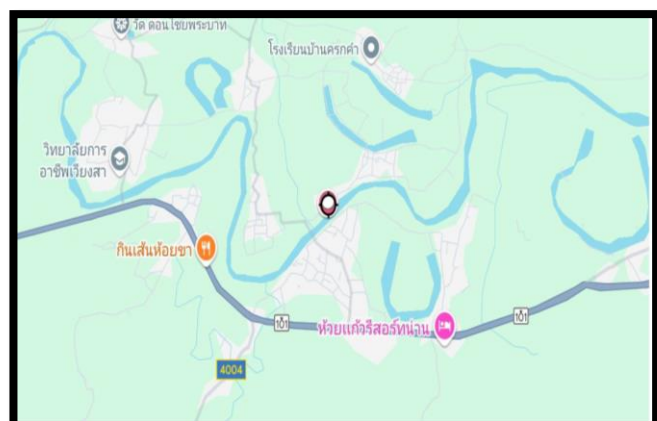
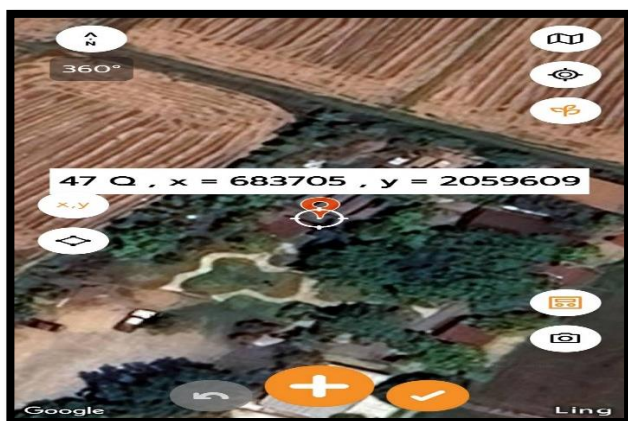
ศูนย์เครือข่ายของ ศพก. อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภทศูนย์	ที่อยู่	ชื่อเกษตรกร	ที่ตั้ง	
					x	y
๑	ศพก.เกษตร ผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	หมู่ที่ ๑๒ ตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน	นายเทวิน เขียวดี	๖๘๓๒๓๔	๒๐๕๖๙๓๗
๒	ศพก.ข้าวอินทรีย์	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าว ชุมชน	หมู่ที่ ๒ ตำบลไหล่น่าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน	นายสีนุ่น คำสีแก้ว	๖๘๗๓๙๒	๒๐๕๕๖๑๐
๓	ศพก.ข้าวปลอดภัย	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าว ชุมชน	หมู่ที่ ๓ ตำบลนาเกลือ อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน	นางพิกุล จำแสน	๖๘๗๑๙๖	๒๐๖๕๗๑๒
๔	ศพก.การผลิต มะม่วงน้ำดอกไม้ คุณภาพ	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	หมู่ที่ ๒ ตำบลน้ำบัว อำเภอ เวียงสา จังหวัดน่าน	นายโชติธนิษฐ์ เดโชวิชสวัสดิ์	๖๘๓๖๔๗	๒๐๖๑๕๖๗
๕	ศพก.การ ปรับเปลี่ยนพื้นที่ การปลูกพืช	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	หมู่ที่ ๔ ตำบลยาบหัวนา อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน	นาย ยอดชาย สุรวิทย์	๖๖๐๒๕๑	๒๐๕๓๓๒๒
๖	ศพก.เกษตร ผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	หมู่ที่ ๓ ตำบลปงสนุก อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน	นางนงเยาว์ ใจบาล	๖๘๐๑๑๑	๒๐๕๗๔๘๓
๗	ศพก.การ ปรับเปลี่ยนการ ปลูกพืชเชิงเดี่ยวมา เป็นผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	หมู่ที่ ๓ ตำบลแม่ชะนิง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน	นาย นพรัตน์ พิศจารย์	๖๖๕๑๑๙	๒๐๗๕๗๕๕
๘	ศพก.การผลิต มะม่วงแก้วขมิ้น คุณภาพ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	หมู่ที่ ๑ ตำบลแม่สาคร อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน	นายชิต ดวงทิพย์	๖๗๒๙๙๙	๒๐๔๗๐๖๒
๙	ศพก.การแปรรูป เพิ่มมูลค่าผลผลิต ทางการเกษตร	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	หมู่ที่ ๒ ตำบลแม่สา อำเภอ เวียงสา จังหวัดน่าน	นางกิตติยาภรณ์ ทองหลิม	๖๗๔๗๒๑	๒๐๕๖๙๙๒
๑๐	ศพก.การต้นทุน อาหารสัตว์	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	หมู่ที่ ๕ ตำบลทุ่งศรีทอง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน	นายทองคำ ธิเสนา	๖๗๐๔๑๘	๒๐๖๕๑๘๘
๑๑	ศพก.ลดต้นทุนใน การผลิตมะม่วง คุณภาพ	ศูนย์เรียนรู้มะม่วงคุณภาพ	หมู่ที่ ๔ ตำบลตาลชุม อำเภอเวียงสา จังหวัด น่าน	นายพงศ์จักรณ์ จินดาวัฒน์	๖๘๘๔๔๔	๒๐๕๘๘๕๔
๑๒	ศพก.การผลิตผัก คุณภาพ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	หมู่ที่ ๔ ตำบลอายนาลัย อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน	นายประทุมพร กุลาหลัก	๖๗๑๓๕๐	๒๐๕๐๓๘๖
๑๓	ศพก.เกษตร ผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตร ผสมผสาน	หมู่ที่ ๓ ตำบลสัน อำเภอ เวียงสา จังหวัดน่าน	นายปรัชญา อินอาราม	๖๘๖๐๑๔	๒๐๔๙๐๓๒

ศพก. เครือข่ายอำเภอเวียงสา

ศพก.เครือข่ายตำบลล้าน นายปรัชญา อินอาราม

ศพก.เครือข่าย ตำบลทุ่งสีทอง นายกองค์ำ อิเสนา

ศพก.เครือข่ายตำบลน้ำปั่ว นายโชติรณินทร์ เตโชวิชรสวัสดิ์

ศพก.เครือข่ายตำบลตาลชุม นายพงศ์จักรณ์ จินดาวัฒน์